

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 130/2011-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. T. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. Č., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 47/2006 a jeho uznesením z 3. augusta 2009, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 328/2009 a jeho uznesením z 30. novembra 2009 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 69/2010 a jeho uznesením z 19. mája 2010 a oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 13. januára 2011 sp. zn. VI/1 Pz 931/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. T. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. marca 2011 doručená sťažnosť Ing. T. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 47/2006 a jeho uznesením z 3. augusta 2009, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 328/2009 a jeho uznesením z 30. novembra 2009 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 69/2010 a jeho uznesením z 19. mája 2010 a oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) z 13. januára 2011 sp. zn. VI/1 Pz 931/2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal žalobou doručenou 30. mája 2006 okresnému súdu náhrady škody proti „Slovenskej republike - Úradu vlády“. Keďže okresný súd vôbec nekonal, sťažovateľ sa viackrát obrátil na predsedu okresného súdu so sťažnosťami na zbytočné prietahy (v marci 2007, apríli a októbri 2008) a 10. decembra 2008 navrhol „rozšírenie pôvodnej žaloby + zmenu petitu“, ktorú okresný súd pripustil. Sťažovateľ následne aj v januári a marci 2009 predložil doplnenie žaloby a zmenu petitu žaloby.

Dňa 16. marca 2009 okresný súd pripustil zmenu žalobnému petitu v zmysle jeho návrhu z 5. marca 2009, ale „na predložené doplnenie a rozšírenie návrhu... súd bezdôvodne nereagoval... Vzhľadom na vyslovený právny názor vtedajšieho samosudcu a neurčitý termín ďalšieho pojednávania... sťažovateľ sa rozhodol predložiť súdu späťvzatie návrhu na začatie konania v predmetnej právnej veci... a to doručením súdu dňa 19. 03. 2009...

Následne Okresný súd... uznesením... zo dňa 03. 08. 2009 rozhodol, že zastavuje konanie, ale navrhovateľ je povinný zaplatiť náhradu trov konania v sume 4 528,45 Eur právnej zástupkyne odporcu...“.

Sťažovateľ vidí ďalšie porušenie svojich práv v tom, že „sa neuskutočnilo verejné pojednávanie v predmetnej veci – späťvzatie návrhu na konanie, ale ani vo veci rozhodovania o trovách konania...“

Proti tomuto uzneseniu sa... sťažovateľ... odvolal len v časti výroku súdu o zaplatení náhrady trov konania...

Krajský súd... uznesením zo dňa 30. 11. 2009 rozhodol tak, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania potvrdil.

Sťažovateľ využil aj inštitút dovolania, keď predložil dňa 28. 01. 2010 príslušnému súdu ...

Najvyšší súd... svojim uznesením... zo dňa 19. mája 2010 rozhodol, že dovolanie sťažovateľa... odmieta a súčasne stanovil náhradu trov pre PZO... “

Sťažovateľ ďalej poukazuje aj na to, že „sa pokúsil využiť aj mimoriadny opravný prostriedok, akým je podanie podnetu na predloženie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom... “, ale jeho podnet bol odložený.

Sťažovateľ s odmietnutím podnetu nesúhlasí a podľa jeho názoru „postupom a rozhodnutím Okresného súdu... a Krajského súdu... najvyššieho súdu... i generálnej prokuratúry... došlo k... jednostrannosti v rozhodovaní, vec nebola spravodlivo prejednaná pričom tieto súdy neumožnili sťažovateľovi vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, neumožnili mu uplatniť svoje ústavné právo konať pred súdom...

Generálna prokuratúra... porušuje zákon o prokuratúre najmä v tom, že zainteresovaní dvaja prokurátori... porušili svoju zákonnú povinnosť tým, že podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia neuplatnili Ústavu... i Občiansky súdny poriadok (§§ 21, 24, 25) nerešpektovali ústavné práva sťažovateľa... “.

Sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu „zákonnosti a základných práv sťažovateľa na úrovni... Okresného súdu...“ došlo tým, že tento súd nemal záujem správne aplikovať citované ustanovenia zákona [§ 21 ods. 4 a 5 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien (ďalej aj „OSP“), pozn.], ako aj iné jeho ustanovenia OSP, napr. „§ 103 O. s. p... § 104 ods. 2 O. s. p... § 115 ods. 1 O. s. p... § 123 O. s. p... “.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pretože okresný súd nekonal od 1. júna 2006 až do 3. augusta 2009.

Sťažovateľ tiež uviedol podrobné dôvody, v čom vidí porušenie svojich práv postupmi krajského a najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu a tvrdí, že postupom týchto súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v dôsledku porušenia § 21 ods. 4 OSP a takisto aj zo strany generálnej prokuratúry, ktorá porušila zákon o prokuratúre č. 153/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), keď dostatočne nepreskúmala „avizované porušenie zákonnosti a nevykonali účinné opatrenie na odstránenie avizovaných porušení, ústavy či OSP...“.

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo Ing. T. L., aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 47/2006 porušené bolo.

2. Krajský súd v Bratislave postupom a vydaním uznesenia č. k. 5 Co 328/2009-392 z 30. 11. 2009 porušil právo Ing. T. L.: na nezávislý a nestranný súd podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy..., podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby sa jeho vec verejne prerokovala a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

3. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 328/2009-392 z 30. 11. 2009 vo výroku o potvrdení uznesenia Okresného súdu Bratislava I. č. k. 22 C 47/2006-333 z 03. 08. 2009 zrušuje a vec v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

4. Okresný súd Bratislava I. postupom a uznesením č. k. 22 C 47/2006- 333 z 03. 08. 2009 porušil právo Ing. T. L. na nezávislý a nestranný súd podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a čl. 6 ods. Dohovoru..., ako aj podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby sa jeho vec verejne prerokovala, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

5. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I. č. k. 22 C 47/2006-333 z 03. 08. 2009 zrušuje a vec v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

6. Najvyšší súd SR ako dovoiací súd postupom a uznesením, č. k. 5 Cdo 69/2010 zo dňa 19. 05. 2010 porušil právo Ing. T. L. na nezávislý a nestranný súd podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru....

7. *Uznesenie Najvyššieho súdu SR ako dovolacieho súdu, č. k. 5 Cdo 69/2010 zo dňa 19 mája 2010 zrušuje.*

8. *Odpoveď Generálnej prokuratúry SR, č. VI/1 Pz 931/10-8 zo dňa 13. 01. 2011 na podnet Ing. T. L. na podanie mimoriadneho dovolania zrušuje ako nedôvodnú.*

9. *Ing. T. L. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 26 000.-€..., ktoré mu Okresný súd Bratislava I. je povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.*

10. *Okresný súd Bratislava I. je povinný nahradiť JUDr. P. Č... trovy konania vo výške 1 143.- €... na účet advokáta.“.*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané zjavne oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Sťažovateľ sa v časti sťažnosti domáhal, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva, aby sa jeho vec verejne prerokovala v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupmi a uzneseniami okresného súdu 3. augusta 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 47/2006, krajského súdu z 30. novembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 328/2009 a najvyššieho súdu z 19. mája 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 69/2010, a tiež toho, aby ústavný súd tieto uznesenia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu.

Ústavný súd zistil, že podanie sťažovateľa proti označeným porušovateľom je v tejto časti totožné s obsahom jeho predchádzajúcich podaní, o ktorých právoplatne rozhodol ústavný súd uzneseniami sp. zn. II. ÚS 125/2010 z 18. marca 2010 (vo vzťahu ku okresnému súdu, ako aj krajskému súdu) a opätovne navyše aj vo vzťahu k najvyššiemu súdu uznesením sp. zn. I. ÚS 415/2010 z 11. novembra 2010 tak, že ich odmietol v časti pre oneskorenosť, nedostatok svojej právomoci, neprípustnosť, ale aj ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Keďže sťažovateľ teraz opätovne namieta porušenie rovnakých základných práv v tom istom konaní a tými istými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré riešil ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 415/2010, je potrebné túto časť sťažnosti považovať za neprípustnú z dôvodu existencie procesnej prekážky veci už rozhodnutej (res iudicata).

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ navyše namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru oznámením generálnej prokuratúry, ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Sťažovateľ v tejto časti sťažnosti napáda postup a oznámenie generálnej prokuratúry sp. zn. VI/I Pz 931/2010 z 13. januára 2011, ktorým bol podnet sťažovateľa z 28. decembra 2010 na podanie mimoriadneho dovolania proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 5 Co 328/09 z 30. novembra 2010 a jeho postupu odložený pre nezistenie dôvodov na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243 e) a f) ods. 1 OSP.

Sťažovateľ v podnete žiadal, aby generálny prokurátor „*podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 3. augusta 2009 č. k. 22C 47/06-333 v časti výroku o trovách konania v spojení s uznesením Krajského súdu, v Bratislave z 30. novembra 2009 č. k. 5Co 328/2009-391*“.

Rozhodnutia uvedených súdov považoval za nezákonné, pretože neskúmali dostatočne skutočnosť, či za odporcu (Slovenská republika - Úrad vlády Slovenskej republiky) konala oprávnená osoba (§ 21 OSP), a konali len s právnym zástupcom odporcu (§ 24 a § 25 OSP), pričom ide o odlišné inštitúty. Ďalej poukázal na nezákonný postup odvolacieho súdu, ktorý vo veci rozhodol bez verejného pojednávania a bez toho, aby mu umožnil vyjadriť sa ku všetkým dôkazom, čím porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd zistil, že generálna prokuratúra podnet sťažovateľa odložila z dôvodu, že „*Pri výklade procesnoprávneho zastúpenia v občianskom súdnom konaní je nutné vychádzať z hmotnoprávnej úpravy ustanovení zastúpenia, ktoré síce určujú, kto za ten ktorý subjekt koná zo zákona, ale tiež umožňujú vznik zastúpenia na základe zmluvy, Podstatný rozdiel zastúpenia podľa hmotnoprávnych ustanovení a právneho zastúpenia v*

súdnom konaní spočíva v obsahu toho, aké úkony môže zástupca za zastúpeného robiť. V hmotnoprávných vzťahoch môže zástupca za zastúpeného robiť úkony, ktoré majú pre zastúpeného vplyv na jeho hmotnoprávne vzťahy. Na rozdiel od toho, ak je účastník občianskeho súdneho konania zastúpený v konaní na súde (hoci aj tento vzťah vzniká na základe hmotnoprávnej úpravy - dohody o plnej moci) je oprávnený robiť iba úkony procesnoprávneho charakteru (uplatňovať procesné práva a plniť procesné povinnosti) ak nie je oprávnený podľa plnomocenstva robiť aj hmotnoprávne úkony.

Právna úprava (§ 24 OSP) umožňuje, aby sa účastník dal v konaní zastupovať zvoleným zástupcom. Ak je účastník zastúpený advokátom (§ 25 OSP) plnomocenstvo advokátovi nemožno obmedziť.

V danom prípade osoba oprávnená konať v mene odporcu podľa § 21 OSP vedúci úradu vlády SR splnomocnil advokátku JUDr. M. T. aby odporcu zastupovala pred súdom v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22C 47/06. Na základe tejto plnej moci advokátka odporcu v konaní zastupovala. Tento postup odporcu (ako aj úkony právnej zástupkyne odporcu sú v súlade s právnou úpravou a skutočnosť, že ustanovenia § 21a § 24 OSP sú rozdielne právne inštitúty nemá pre posúdenie otázky, či za odporcu konala oprávnená osoba, žiadny právny význam.

Tiež nemožno súhlasiť s Vaším názorom o porušení Vašich ústavných práv Krajským súdom v Bratislave. Predmetom konania na Krajskom súde v Bratislave ako súde odvolacom bolo rozhodovanie o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania.

V zmysle § 224 ods. 1 OSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie. Podľa § 167 ods. 1 OSP o trovách konania súd rozhoduje uznesením. Žiadne ustanovenie OSP neustanovuje súdu uznesenie o trovách konania vyhlasovať na verejnom zasadnutí...“.

V okolnostiach prípadu generálna prokuratúra sťažovateľovi oznámila, že na základe jeho podnetu nebude podané mimoriadne dovolanie, a náležite mu vysvetlila dôvody takéhoto postupu. Tým bol podnet sťažovateľa na podanie mimoriadneho dovolania v lehote riadne vybavený, zjavne nedošlo k porušeniu sťažovateľových práv. Sťažnosť je preto v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich práv postupom generálnej prokuratúry, zjavne neopodstatnená.

Zo žiadneho ustanovenia zákona o prokuratúre nemožno vyvodit' povinnosť vyhovieť podanému podnetu. Pokiaľ sťažovateľ uviedol, že generálna prokuratúra podnet vybavila nezákonne, a porušila tým označené jeho základné práva podľa ústavy, ústavný súd k tomu poznamenáva, že posúdenie podnetu je vo výlučnej právomoci prokurátora (mutatis mutandis I. ÚS 98/97, II. ÚS 55/98). Z oprávnenia prokurátora na vykonanie opatrenia nemožno vyvodit' právo na výsledok vybavenia podnetu, ktorý by zodpovedal predstave sťažovateľa (II. ÚS 88/99, II. ÚS 168/03, III. ÚS 62/04). Za porušenie práva na súdnu a inú právnu ochranu nemožno považovať samo osebe ani skutočnosť, že prokuratúra podnetu podanému podľa zákona o prokuratúre nevyhovie podľa predstáv pisateľa podnetu (I. ÚS 38/02).

Zákon o prokuratúre však neobsahuje ani žiadne ustanovenie, ktoré by oprávňovalo fyzickú osobu alebo právnickú osobu na to, aby na základe jej podnetu musel prokurátor podať mimoriadne dovolanie, inak povedané, že by podnetu musel vyhovieť. Podanie návrhu na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e a nasl. OSP je vo výlučnej dispozícii generálneho prokurátora. Na podanie tohto návrhu nie je právny nárok. Pisateľ podnetu má právo len na to, aby bol o vybavení svojho podnetu vyrozumený. Toto právo však nie je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože nebráni sťažovateľovi v prístupe k uplatneniu svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. V danom prípade ide o právnu možnosť, ktorá spočíva v právnej úvahe generálneho prokurátora, ktorého úvahu nemožno nahradiť konaním, resp. príkazom iného orgánu verejnej moci.

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a náhodným výberom bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie senátu, ktorého členom nie je sudca Milan L'alik, ústavný súd sa vznesenou námietkou sťažovateľa z 11. marca 2011 nezaoberal.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2011